

Arquitectura medieval: imatge i funció

Codi: 100554
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	OT	3	0
2500239 Història de l'Art	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Eduardo Carrero Santamaria
Correu electrònic: Eduardo.Carrero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

El català es farà servir com a llengua paral·lela al castellà, sense diferències d'ús entre una i altra.

Prerequisits

No hi ha prerequisits específics, però sí és desitjable que s'hagin cursat les assignatures d'Art bizantí, Art romànic, i Art gòtic.

Objectius

En aquesta assignatura, treballarem sobre arquitectura i mobiliari en arquitectura religiosa -sinagogues, esglésies i mesquites- i arquitectura civil des de l'Edat mitjana fins al Renaixement. Es partirà d'un coneixement apropiat sobre l'espai i la funció, i com l'ús va condicionar i va mediatitzar l'arquitectura que l'acollia. A més, estudiarem com es moblava i vestia l'edifici, d'acord amb l'activitat que es duria a terme allí. D'altra banda, s'analitzarà la topografia de l'arquitectura i el seu entorn urbà. Tota aquesta anàlisi ens permetrà abordar un intent de reconstrucció del paisatge material, així com els problemes de la creació de tipus arquitectònics i la seva revisió o consolidació fins al segle XVI. La intenció bàsica del temari és abordar la pluralitat de solucions arquitectòniques que van proposar els tres contextos culturals més importants d'Europa (cristianisme, judaisme i Islam) i treballar en el problema des d'una perspectiva transcultural.

Competències

- Història de l'Art
- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
 - Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
8. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
9. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
10. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
12. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
13. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
14. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
15. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ. LA HISTÒRIA DE L'ESPAI A L'ARQUITECTURA MEDIEVAL
2. L'ESPAI ARQUITECTÒNIC JUEU A L'EDAT MITJANA: SINAGOGUES I ALTRES EDIFICIS DE CULTE
3. ESPAI I ARQUITECTURA CRISTIANA A L'EDAT MITJANA
4. LA PLURALITAT DE FUNCIONS: CATEDRALS, PARRÒQUIES, MONESTIRS I CONVENTS
5. ARQUITECTURA MUSULMANA: LA MESQUITA
6. ARQUITECTURA MUSULMANA II: MADRASSES I ALTRES EDIFICIS
7. ENTRE CASTELLS I PALAUS
8. L'ESPAI DE LA DONA EN L'ARQUITECTURA MEDIEVAL

Metodologia

Tota la matèria del curs estarà distribuïda entre les classes impartides pel professor, les lectures recomanades i els seminaris que es realitzaran en classe.

Durant els seminaris, els alumnes exposaran un tema consensuat amb el professor després de treballar-ho prèviament a través de lectures recomanades i altres mitjans d'informació indicats pel professor.

L'assistència als seminaris és obligatòria i els seus continguts formaran part de la matèria general del curs.

Durant els seminaris es valorarà la capacitat de raonament i d'establir debat entre diferents opinions de les expressades per l'alumnat i el professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 3, 8
Seminaris	21	0,84	1, 2, 3, 6, 8, 14
Tipus: Supervisades			
Lectures i altres	4	0,16	6, 7, 8, 12
Tutories i proves d'evaluació	5	0,2	1, 2, 3, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	90	3,6	5, 7, 9, 12, 13

Avaluació

L'avaluació es realitzarà mitjançant tres evidències principals:

1. La participació en el fòrum o una activitat paral·lela via Moodle
2. La memòria sobre una lectura obligatòria.
3. La prova que es realitzarà a final de curs (amb la possibilitat de fer un parcial al mig del quadrimestre).

Els percentatges de les activitats seran del 40% per a la prova, 30% per al fòrum i 30% per a la memòria.

Les dates concretes tant de les proves escrites com de les memòries de lectura obligatòria, seran concretades el primer dia de classe.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Per a poder fer mitjana amb la resta, la mitjana de les dues proves escrites mai es realitzarà amb notes per sota de 4.

En el cas d'haver suspès alguna de les dos proves parcials, l'alumne es podrà presentar a la recuperació del bloc corresponent.

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

Per participar al procés de recuperació es pot exigir haver obtingut una qualificació mínima final, que no pot superar en cap cas el 3,5.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir.

En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació en seminaris i lectures obligatòries	30%	0	0	3, 6, 8, 14
Presentació d'un o més treballs, elaborats individualment o en grup, i exposició oral d'una sinopsi del mateix en hores de tutoria o seminari	30%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15
Una o més proves escrites	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

BACCI, Michele, *Lo spazio dell'anima. Vita di una chiesa medievale*, Roma, 2005

BANGO TORVISO, Isidro G., *Edificios e imágenes medievales. Historia y significado de las formas*, Madrid, 1998.

BRAMON, Dolors, *Moros, jueus i cristians en terra catalana. Memòria del nostre passat*, Pagès editor, Llérida, 2013.

CALVO CAPILLA, Susana, *Las mezquitas de al-Ándalus*, Almería, 2014

CARRERO SANTAMARÍA, Eduardo, "Catedral y liturgia medievales. La definición funcional del espacio y sus usos", en *O clero secular e as suas catedrais*, eds. R. Morujao y A. Saraiva, Lisboa, 2014.

CARRERO SANTAMARÍA, Eduardo, *La catedral habitada. Historia viva de un espacio arquitectónico*, Barcelona, UAB, 2019.

DÍEZ JORGE, Mª Elena. *Women and Architecture: Christian and Mudejar Women in Building*. Granada, Universidad, 2016

ESPINOSA, Miguel A., *Judaísmo, estética y arquitectura. La sinagoga sefardí*, Granada, 1998.

MERINISSI, Fátima, *El harén en occidente*; Espasa Libros, 2001.

MICHELL, George, *La arquitectura del mundo islámico*, Madrid, 1988

PELÁEZ, Jorge, *La Sinagoga*, Córdoba, 1994.